

Forfatter: Grundtvig, N. F. S.

Titel: Udrag fra KIÆRMINDER til Kong Frederik den Sjettes Krands

Citation: Grundtvig, N. F. S.: "N. F. S. Grundtvigs udvalgte Skrifter", i Grundtvig, N. F. S.: *N. F. S. Grundtvigs udvalgte Skrifter*, Gyldendalske Boghandel, 1904-1909, s. 332.
Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-grundtvig08val-shoot-idm139746844110944/facsimile.pdf> (tilgået 25. september 2021)

Anvendt udgave: N. F. S. Grundtvigs udvalgte Skrifter

Kiærminder

Er det nu sandt, hvad jeg her, indtil videre, maa forudsætte som en afgjort Sag og historisk Kiendsgjerning, at der under Frederik den Sjettes Styrelse kom nyt Liv i Modersmaalet, Folkesangen og Fædrenes Ihukommelse, da følger det vel ikke af sig selv, at han derfor stod i et levende og inderligt Forhold til dem, men da ingen Dansk Konge i mange Aarhundrede er blevet saa lydelig og liflig besunget paa Modersmaalet, saa kiærlig fulgt til Jorde og saa forsikkert om et levende Minde, saa kan jeg umuelig tage i Betænkning at sige, der gik og der gaaer Syn for Sagn, at Frederik den Sjette stod i et levende, ægteskabeligt Forhold til vort Modersmaal, og i et levende, faderligt Forhold til den folkelige Sang og mindelige Tale paa Modersmaalet, derfor græd de ved hans Bære og skal bestandig ære og takke ham i hans Grav!

Hermed vil jeg nu vist ikke sige, at Gienfødselen eller Oplevelsen af alt det Folkelige hos os var Kongens eget Værk, thi jeg har aldrig døgt, vil ikke heller døge, at dertil udkræves en langt højere Kraft end der hviler selv i den enevældigste Konges Haand, saa naar Jordens Mægtige vil være Skaber-Ander, da bliver Skabningen derefter, idelt Fuskori, som, naar det glimrer mest, er dog kun Skin; men jeg vil dog ikke blot sige, hvad der er Alle vitterligt, at denne Folke-Aandens Optivelse tilsigtedes og understøttedes af Kongen, men at, efter min Overbeviisning, var den kun muelig under en i alle Maader saa livsalig og folkelig Konge, som Frederik den Sjette.

Ja m. H. for at begynde fra Vuggen, da mistede Frederik den Sjette sin kiødelige Moder saa tidlig og under saadanne Omstændigheder, at vi vel maae sige: han kiendte ingen anden Moder end Danmark, derfor blev ogsaa Dansk hans Modersmaal og som Kongens Modersmaal kom det jo ogsaa paa Thronen. Dette vilde nu vist nok kun være et Ordspil, eller Thronbestigelsen vilde i alt Fald kun været en forfængelig Ære, hvis der ikke havde været mere Dansk hos Kongen end Tungen, men dog var Tungens Danskhed ogsaa nødvendig, naar ikke hans Danske Hjerte skulde være stumt og magtesløst; thi det er ingenlunde Nok, at en Konge forstaaer sit Folk, som man forstaaer en Fremmed, paa hvis Sprog man kan udtrykke sig til Husbehov, nei, Folkets Modersmaal maa ogsaa være Kongens, om de skal finde en Fader paa Thronen, og alle andre Sprog maa Han betragte som fremmede, hvis Han skal lade Folkets Hjertelag, Tankegang og Talemaade vederfares Ret.

De veed m. H. jeg er langt fra at sige, der under Frederik

Kiærminder

den Sjette blev gjort for vort Modersmaal enten Alt hvad der kan gøres, eller selv hvad der maa skee, før det i Sandhed kan siges at herske i Landet, og jeg har ingenlunde glemt, at selv da Kongen aabnede Døren for Dansken i Soer, den igien smak i som af sig selv og sprang i Baglaas, og trænger hardt til at lukkes op paany med »Kongens Nøgel.» Nei, ogsaa her er visseelig Roes Nok at høste for Christian den Ottiende og alle Hans værdige Efterfølgere, thi baade trænger Modersmaalet til at leve længe paa en fortrolig Fod med Konger og Dronninger og alle dem i Høibeden, for at tilbagevinde, vel ikke sin gamle Majestæt, thi den bevarede Modersmaalet selv i Trælle-Dragten, men dog tilbagevinde den majestætiske Holdning og Gang, Fiihned og Frimodighed, der nødvendig maatte hardtad ganske tabes, mens Dansk til daglig Brug kun herskede i Hytten og i Borgesiuen, og vilde været uerstattelig forloren, hvis ikke Dannekvinden havde været saa poetisk, som hendes Skjaldes-Sønner i de sidste Dage røbede; baade trænger Modersmaalet til kongelig Dannelse og høviske Sæder, og det trænger til kongeligt Forsvar paa Dronning-Stolen, thi det vil aabenbar holde hardt, før alle fremmede Sprog, som vil trives i Danmark, gjør deres Pligt, falde til Føie, knæle for Dronningen og bringe hende Gaver. Kun maa det aldrig glemmes, at det var Frederik den Sjette, der høit ophøiede den dybt Fornedrede, og gjorde Kæmpe-Skridtet, ved at sætte Modersmaalet paa Thronen og gjøre Folke-Stemmen til sit Raad, og skulde Danmark, som Gud forbyde! nogensinde faae en Konge, som forøgtede vort Modersmaal, da vilde han og lære, der er kommet baade Liv og Kraft og Kiækbed i det, saa efter Frederik den Sjettes Dage fnyser Dansken, som en fornærmet Dronning, blot ved Tusindedelen af den Undertrykkelse, Spee og Spot, den under sine Trællekaar taalmodig bar.

De har vel seet m. H. at der iaften ikke blot tales og synges Dansk paa Studigaarden, men at Programmet er blevet et Forspil til en Nydansk Rimkrønike¹, og De veed vel at Slikt var neppe tænkeligt i sex Aarhundreder; men troer De vel, det var mueligt efter denne Dag, efter den Danske Sørgehøitid over Frederik den Sjette, at der igjen kunde enten

¹ I Universitetets Indbydelsesskrift til Sørgefesten den 28. Januar 1840 findes et historisk »Minde-Digt over Kong Frederik den Sjettes af Oehlenschläger.